**06.02.2013 г. / 15:12:01**

## Истинската история

# На 06 февруари 1878 г. е ОСВОБОДЕН БУРГАС

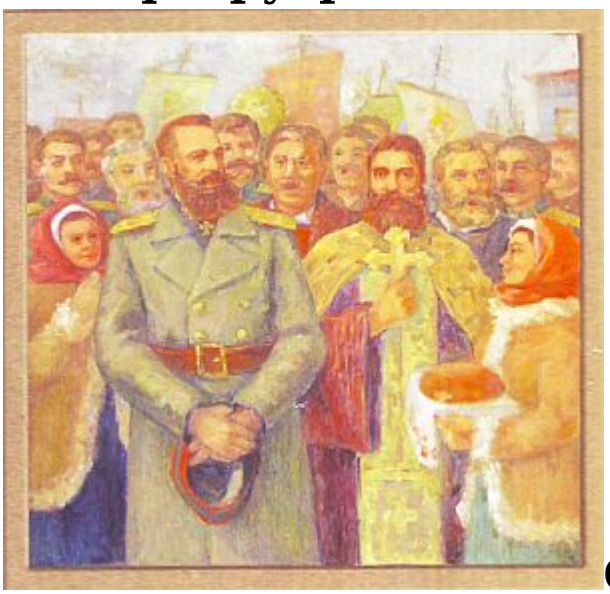

**ОСВОБОЖДЕНИЕТО НА БУРГАС**

С падането на Плевен на 10.XII.1877 г. Руско –турската война навлязла в третата,решителна фаза. Започнал победен марш на юг,белязан с безпримерното зимно преминаване на Балкана. Въпреки тежката зима и незапомнените студове, за по-малко от 20 дни руските войски се спуснали в Тракия. С блестящ успех при решителното участие на Българското опълчение завършили сраженията при Шипка-Шейново. С пленяването на армията, командвана от Вейсел паша, била унищожена последната турска отбранителна линия пред Одрин.

Но за населението на целия Бургаски край и Черноморското крайбрежие вестите за развоя на войната били тревожни, защото настъплението на руската армия ставало далеч на запад. Нямало и защита от руския флот, който бил ангажиран в бойните действия на Кавказкия фронт. На 31.01.1878 г. В Одрин било сключено примирие между воюващите страни, което поставило нашия край в неравностойно положение, тъй като демаркационната линия между двете армии била определена по билото на Източна Стара планина и достигала

до морето северно от Несебър. Освен това турските войски запазили военните крепости на Шумен и Варна и така запазили и фактическото владеене над крайбрежието. В същото време голяма изселническа вълна от черкези, татари и дезертирали турски войници от север се насочили към източните проходи и Южното Черноморие. Отвсякъде идвали вести за грабежи, жестокости и палежи,за безнаказано вилнеене на башибозушки банди.
Руското главно командване осъзнало недостатъците на примирието и в последния етап на войната били предприети стратегически действия за запазване на Черноморието. Задачата била възложена на XI армейски корпус под командването на ген. Е.К.Делингсхаузен, който на 23.I.1878 г. Започнал освобождаването на териториите на изток от Сливен. По това време в Бургас и в останалите селища на региона вече нямало официални представители на турския султан. Последните 2 000 турски войници и 4 оръдия са били натоварени на гемии и в края на декември 1877 г. Отплували от Бургаското пристанище към Цариград. Дългото изолиране на бургаските земи от активни освободителни действия създали смут сред местното население. Това активирало и безчинствата на башибозушките и черкезки банди. На масови клането били подложени жителите на Карнобат и Българово. За да защити българското население, щабът на XI армейски корпус сформирал”летящ”отряд под командването на полк.Лермонтов. Той имал за задача да заеме позиции в Бургаския залив и да спре нахлуващите от север през Дюленския проход черкези и дезертирали турски войници. На 4 февруари са освободени Карнобат и Българово,на 5 февруари Айтос, на 6 февруари отрядът влиза в Бургас. Навсякъде руските войници са посрещнати възторжено от населението, което се е радвало, че свободата е достигнала до нашия край. Особено тържествено било посрещането на полковник Лермонтов и неговия “летящ отряд” в Бургас. Летописецът на

това събитие, учителят Стоян Шивачев разказва: “ Към обяд в града влезе разузнавателен руски разезд, командван от кап. Кукс и съобщи, че следобед ще пристигне руската войска. Новината се разнесе бързо и хората започнаха да се събират в края на града. Начело на послещачите бяха свещеникът Максим Фратев, дядо Никола Русалиев, видни първенци и трима чужди консули.

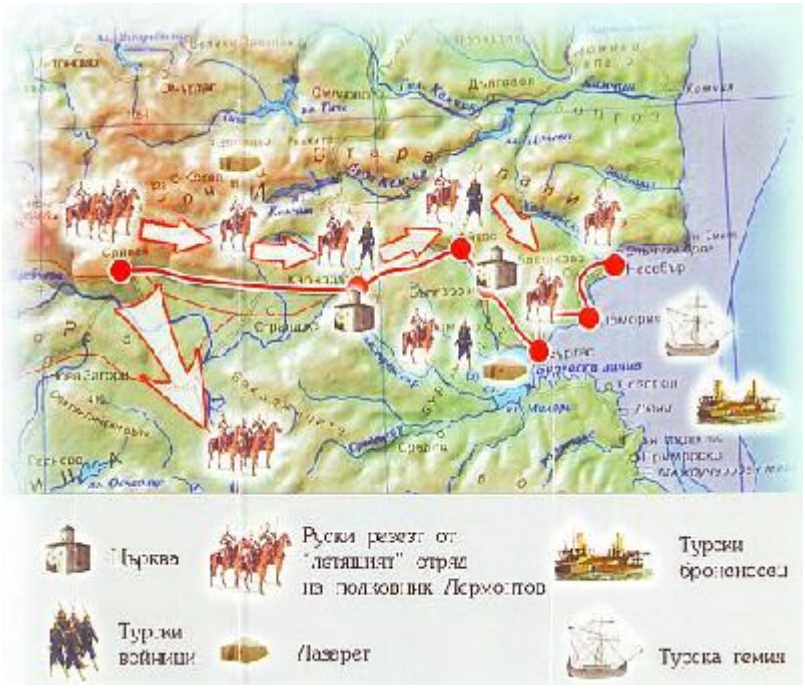


Полковник Лермонтов влезе с първи отряд от 30-40 кавалеристи от XIII драгунски полк и беше срешнат с хляб и сол. Градските първенци тържествено предали на освободителя на Бургас-полк. Лермонтов, ключовете от турските складове на пристанището, където се съхранявали храни и въглища, по-късно разпределени от новата управа за изхранването на населението. Същата вечер под звуците на църковните камбани са посрещнати и останалите 2 000 руски войни от 24 дивизия на XI армейски корпус. Почивката била кратка, защото пристигнали тревожни вести за черкезки нападения срещу Несебър и Поморие, а само половин час след тържественото посрещане в града на полк.Лермонтов получил съобщение за поява на турски броненосец в Бургаския залив и опасност от евентуален турски десант. Опасността бързо била предотвратена, а на 7 февруари бил изпратен един ескадрон за освобождаване на Поморие и Несебър. В същия ден в присъствието на освободителя на Бургас била учуредена първата общинска управа начело с първия кмет на Бургас Нико Попов, помощник кмет Панайот Русалиев, секретар Мавруди Стойчев и учителя

Стоян Шивачев. Назначен бил околийски началник поручик Скугаревски, който поел организирането на защитата на населението срещу терора на черкезките банди и дезертиралите турски войници.
В Бургаските покрайнини била уредена и първата военна болница/лазарет/ под ръководството на Александра Лермонтова, дъщеря на командира на “летящия отряд”, която участвала във войната като доброволка в медицинския корпус.
На издигнатия паметник при Лазарета/поставен сега в морската градина до Летния театър/ четем: “В павять воинам частей Бургаского отряда умершим от болезней с марта до октобрь 1878 г.”.
В края на 90-те години на XIX в. мястото, където били посрещнати руските освободители е увековечено с малък мраморен паметник. През 60-те години на XX век е заменен с мемориал на Руските освободители

н.с.Цоня Дражева

---

buditeli.info © 2017